

68. Generalna konferencija IFLE

**TEMA : BIBLIOTEKE ZA ŽIVOT -
DEMOKRATIJA, RAZLIČITOST, ISPORUKA**

GLAZGOV, 18-24 AVGUSTA 2002. GODINE

- Na skupu preko 4700 bibliotekara iz čitavog sveta
- Iz Jugoslavije 5 predstavnika (četvoro iz Narodne biblioteke Srbije i direktor biblioteke u Prištini). Nažalost, bez kolega iz Crne Gore
- Iz ex-Jugoslavije desetočlane delegacije Slovenije i Hrvatske, dva predstavnika iz Makedonije
- Najveći broj učesnika iz Sjedinjenih Država, Velike Britanije i skandinavskih zemalja. Značajno učešće Rusa, Francuza, Španaca i bibliotekara iz islamskog sveta.

- 8 odeljaka sa 45 sekcija.
- veliki broj panel diskusija i diskusionih grupa na različite bibliotečko-informatičke teme.

ODELJCI:

- Opšte naučne biblioteke (posebna podgrupa za univerzitetske biblioteke)
- Specijalne biblioteke
- Biblioteke namenjene najširim slojevima stanovništva
- Bibliografska kontrola, sa tri podgrupe: bibliografija, katalogizacija, klasifikacija i predmetizacija

- Fondovi i usluga
- Menadžment i tehnologija
- Obrazovanje i nauka
- Regionalna aktivnost
- Diskusione grupe na specijalne teme.

IFLA Core Activity for Universal Bibliographic Control and International MARC (UBCIM) – Review of activities 2001-2002

Mari Frans Plasar

Programme Director, IFLA UBCIM Core Activity

Die Deutsche Bibliothek, Frankfurt am Main, Germany

- nastavak rada na prevodu ISBD-a.
- FRANAR – Funkcionalni zahtevi i popis standardizovanih zapisa (npr. specifično za ime autora i naslov dela).
- Razmena informacijama sa drugim radnim grupama i projektima.

- promocija i dalji razvoj UNIMARC formata, kao i izrada priručnika (na konferenciji u ST. Peterburgu, 2001 godine). Posebna pažnja elektronskim resursima i kontinuacijama – objavljen priručnik ISBD(CR) za serijske publikacije i ostale kontinuacije.
- Projekt INTERPARTY o uzajamnoj prevodivosti različitih formata – posebno izlaganje Brajana Grina (ne tako zabavno kao što zvuči).

SEKCIJA ZA KLASIFIKACIJU I INDEKSIRANJE

DENIS NIKOLSON

UNIVERZITET U GLAZGOVU

Problemi projekta tezaurusa najvišeg nivoa (HILT)

Projekt univerzalnog tezaurusa predmetnih odrednica za visoko obrazovanje – prvi problem je korišćenje različitih sistema katalogizacije kod različitih informacionih provajdera (LCSH, Unesco, DDC, AAT i posebni kao MeSH).

Dve faze – HILT 1 i HILT 2. U prvoj priprema interaktivnog terminološkog uputstva za pretraživanje različitih shema katalogizacije (TeRM) uz pomoć jedne klasifikacione sheme – nosača (DDK – Djuijeva decimal. klasifikacija) koja je široko prihvaćena i omogućava automatizaciju. TeRM je interaktivan: može da usvaja terminologiju korisnika.

HILT 2 – izrada pilot- projekta u testnoj bazi, što omogućava uvid u zahteve i navike korisnika. Vođa projekta je Centar za istraživanje elektronskih biblioteka Univerziteta u Glazgovu. Faza je otpočela u maju 2002. godine.

Neuralgična tačka – izbor “kičme” – univerzalnog klasifikacionog sistema (za sada DDK).

MARTIN KUNC

Die Deutsche Bibliothek, Frankfurt am Main

**PREDMETNA PRETRAGA U POSEBNIM RESURSIMA
– PREGLED NOVIJIH TENDENCIJA U MACS
PROJEKTU**

Svaka biblioteka imala svoja pravila predmetne katalogizacije (naravno, najbolja). U Nemačkoj jedinstvena Pravila predmetnog kataloga (RSWK). Na osnovu njih Baza podataka normativnih predmetnih rubrika (SWD), kao univerzalni tezaurus nemačkog govornog područja..

Veliki broj strukovnih tezarusa – delimično u skladu sa BPNPR (SWD), a delimično različita.

3 projekta (jednojezički Karmen i Unakrsni konkordans iz ekonomije i višejezički MACS.

"Ali beskrajna euforija o moći takvih proizvoda je, kako se čini, već prošla". "Opšteprihvaćeno stanovište da će nam burni progres tehnike dati poklon u najbližoj budućnosti i da će u isti mah učiniti nepotrebnim i suvišnim terminološku kontrolu i standardizaciju, spada u oblast magije ili u pijačni jezik." (Christof Wolters. Ist die Schlagwortnormdatei fuer die Objektdokumentation im Museum geeignet? – AKMB-News 1/1998).

MACS – povezivanje predmetnih kataloga Kongresne biblioteke, Nacionalne biblioteke Francuske (projekt RAMO) i nemačkog SWD. Odrediti ekvivalentne veze u svakoj od baza za normativne termine. Za sada samo za oblasti Sport i Pozorište.

Ekvivalentne veze u sva tri projekta radili su stručnjaci – katalogizatori, bez automatizacije. Zaključak: nemogućnost automatskog prevoda (izomorfizam jezika). Velika skepsa kao rezultat – MACS nikada ne može potpuno da zameni normativne nacionalne baze podataka (odrednica).

Protokoli za pretraživanje već postoje na Internetu (npr. Z39.50).

Tezaurus ostaje veza između korisnika i baza podataka (bilo klasičnog bibl. opisa ili tzv. Dablingskog jezgra (Dublin core)).

Marcia Zeng - Luis Mai Čan

Predmetni rečnici i sheme organizacije znanja – metodološka analiza

Heterogenost informacija na Netu i predmetne pretrage i raznih klasifikacionih shema doveli su do pokušaja uspostavljanja uzajamnih odnosa. Metodološka analiza tih pokušaja.

Idealna situacija – univerzalno celovito pretraživanje – meta pretraživač za heterogene rečnike i klasifikacione sheme. Pokušaji sprezanja rečnika (normativnih predmetnih baza) na jednom jeziku ili višejezički. Npr. LCSH (Kongresna bibl.) i MeSH (Medical Subject Headings). Kod Nemaca između struka i oblasti (Karmen) i različitih kontrolisanih rečnika u SAD (H.W.Wilson Company).

Između mnogobrojnih predmetnih rečnika i klasifikac. shema u biomedicinskoj oblasti: UMLS (Unified Medical Languague System) Metathesaurus. Između raznih obrazovnih institucija u Britaniji – HILT. Između lokalnih klasifikac. shema i opšte sheme (DDC), Renardus project.

U Poljskoj (PTC) na bazi tematskog tezaurusa, normativnog master fajla Nacionalne biblioteke i UDK sistema.

MACS – kontrolisani rečnici četiri nacionalne biblioteke na 3 jezika.

Merime – francuska višejezička baza kulturnog nasleđa preko rečnika.

1.1 Između kontrolisanog rečnika i univerzalnog klasifikacionog sistema

1. Između LCSH i LCC (*Library of Congress Classification*) –*Classification Plus* (produkt CD-ROM) i *Classification Web* (interfejs na bazi Web-a, nalazi se u fazi razrade), Library of Congress.

2. Između LCSH i DDC (Vizine-Goetz, 1996).
3. Između UDC i GFSH (*General Finish Subject headings*) (Himanka and Vesa, 1992).

1.2 Između klasifikacionih sistema

1. Između MSC (The American Mathematical Society (AMS) *Mathematics Subject Classification*) i Odeljka 510 u DDC – State University of New York in Albany, New York. (Iyer and Giguere, 1995).
2. Između SAB (*Klassifikationssystem för svenska bibliotek*) i DDC – Swedish Royal Library (IFLA, 2001:34).

1.3 Novi sistem za različite jezike

U projektu HEREIN (Evropska informaciona mreža o politici u oblasti kulturnog nasleđa) formiran je jezik, posrednik, tezaurus, koji su činili termini uzeti iz političkih saopštenja u oblasti kulturnog nasleđa u Evropi. Bio je stvoren bez direktnog oslanjanja na termine ili strukturu bilo kog postojećeg tezaurusa. – The HEREIN Project (<http://www.european-heritage.net/en/index.html>, pritisnuti na dugme Thesaurus).

Različiti metodi povezivanja: zajednički kontrolisani rečnici, prevod, mreža ekvivalencija, automatsko preslikavanje, povezivanje.

Sredstva za čuvanje i održavanje veza: normativni zapisi (polja i potpolja), konkordanse (osnovni rečnik-schema i niz povezanih), semantička mreža osnovnih povezanih pojmoveva.

Različiti nivoi povezanosti u istom projektu, npr. MACS - terminološki (predmetna rubrika), semantički (normativni zapis) i sintaksički (prilozi)..

Problemi:

- (ne)prevodivosti kultura
- odražavanja sistema sa različitim strukturama

Pitanja kod meta – povezivanja: pridružiti, odraziti ili stvoriti novi sistem (prevod, stapanje, stvaranje od nule – Riesthuis, 2001).

3 varijante:

1. Korišćenje ili stvaranje jedinstvene sheme (LCSH, UNESCO, na bazi UDK ili DDK, potpuno nove).
2. Odražavanje postojećih shema (LCSH, UNESCO, na bazi UDK ili DDK).
3. Odražavanje postojećih shema u skraćenom obliku radi stvaranja jedne potpune sheme.

Gunila Džonson

Royal Library, Stockholm

Osnova zapisa po pravilima katalogizacije i uzajamne veze sa FRBR

Nekada utopistička ideja da publikacija treba da bude opisana samo jednom sa pojavom korisničkog interfejsa na Internetu i otvaranja bibliografskih resursa postaje potpuno realna.

Novi set problema – pojava elektronskih publikacija na Netu (nestalnog karaktera i bez ekvivalenta obaveznog primerka):

Preporuka FRBR – pojava globalne katalogizacije čini ontologiju nužnom (opšta konceptualna struktura za procese katalogizacije) – Elen Svenonius.

Razmatranje tri sistema katalogizacije: AACR2, italijanska pravila RICA i nemačka RAK. Dihotomija "sadržaj-forma", uključujući različite manifestacije za elektronske resurse.

Odnos stvaranja, manifestacije i izraza (dela) publikacije – šta je osnov publikacije? Koncentracija na primerak (item), manifestaciju ili delo?

U FRBR-u 3 grupe elemenata:

- 1 Prvu čine: rad (work) - stvaranje, manifestacija (expression), ispoljavanje (manifestation) i objekt (item).
2. Drugu čine: sadržaj, fizička proizvodnja i širenje - osoba (person) i kolektivno telo (corporate body).
- 3 Treća je predmetna grupa: pojam (concept), predmet (object), događaj (event) i mesto (place)

Knut Hegna i Eva Murtoma

Norway-Finland

ŠTA SMO PRONAŠLI RUDAREĆI U MARC-formatu: FRBR?

Analiza MARK podataka dve nacionalne bibliografije sa stanovišta IFLI-nog FRBR modela. Pronalaženje paralela između dva modela.

Rad (work), izraz (expression) i manifestacija (manifestation) kao ključni elementi FRBR- sadržani u MARK zapisu (primer: Ibzenova Doll's house). :

Kris Tejlor

The University of Queensland Library, Australia

**Izveštaj o uspešnoj primeni modela FRBR i INDECS modela u
AustLit: Australian Literature Geteway**

Web adresa: <http://www.austlit.edu.au>

Prikazuje se prva značajnija primena dva nova značajna modela katalogizacije: IFLI-nog FRBR i "oblikovanja događaja" (INDECS i Harmony). Opisuje se čitav proces stvaranja portala i implikacije do kojih dovodi.

AustLit – portal australijske književnosti, pretraživač izvora o australijskim piscima i delima, rezultat saradnje osam univerziteta, od kojih je svaki imao bibliografske i biografske baze podataka, zasnovane ne na osnovu standarda, već na iskustvu i mišljenju stručnjaka i saradnje NB Australije i Australijskog saveta za nauku, koji je obezbeđivao finansije za 2000, 2001 i 2002 g.

Stvaranje tehničke infrastrukture AustLit u maju 2001. g. i za manje od 18 meseci služba je otvorena za javnu upotrebu – najpre za besplatno testiranje, a potom od januara 2002. kao služba po zahtevu sa informacijama o autorima.

IZBOR I DIJAPAZON MODELA

Model FRBR IFLA 1998 g. ispostavio se kao vrlo privlačan – radna grupa za stvaranje AustLit visoko je ocenila mogućnost da se prikaže istorija izdanja dela.

Kao što je poznato pristalicama FRBR, model *FRBR* sadrži takve pojmove, kao što su:

- DELO: apstraktna ideja ili koncepcija (primer – zamisao priče Patrika Vajta «Voss»);
- IZRAZ: realizacija dela (primer – original Vajtovog dela na engleskom jeziku ili njegov prevod na nemački jezik, koji je uradio Džonom Stikfortom);

- MANIFESTACIJA: posebno (fizičko) ovaploćenje IZRAZA (primer – prevod priče Patrika Vajta «Voss» na nemački jezik, koji je uradio Džon Stikfort, izdat 1958 g. u izdanju Kiepenheuer & Witsch);
- FIZIČKA JEDINICA: posebni primerak (magacinska jedinica) koja se nalazi na polici neke biblioteke (primer – primerak prevoda priče Patrika Vajta «Voss» na nemački jezik, koji je uradio Džon Stikfort, izdadot 1958 g. u izdanju Kiepenheuer & Witsch, koji se čuva u NB Australije).

U AustLit model bibliografskog opisa FRBR je dopunjen tzv. "modelovanjem događaja":

- DELA su povezana sa događajem stvaranje,
- IZRAZI su povezani sa događajem reprodukovanje
- MANIFESTACIJE su povezane sa događajem ostvarenja (ovaploćenja)

Dela mogu da imaju jedan ili više izraza, *izrazi* mogu da imaju jednu ili više *manifestacija*, i kao rezultat *manifestacije* može da nastane kako jedna, tako i više *fizičkih jedinica*.

U modelu AustLit za *Dela, Izraze i Manifestacije* su definisani skupovi atributa i svi **događaji** Stvaranja, Reprodukovana ili Ostvarenja takođe imaju skupove atributa. Osim toga, u AustLit je u model dodat dopunski pojam "Superwork", "Naddelo", koji su predložili neki od onih koji su komentarisali FRBR. Uključeni događaje i atribute su TEME, i odnosi između njih su takođe TEME: u AustLit je uključeno više od 3,3 miliona TEMA.

Ma koji zapisi koji su mogli da se pokažu kao zapisi istog dela, (posle provere po autoru, naslovu i dodatnim podacima), grupisani su posebno. Potom su ih proveravali bibliotekari i katalogizatori-predmetizatori, obučeni za rad sa modelom FRBR.; stvorena je čitava serija mrežnih instrumenata, koji su omogućavali saradnicima da sjedinjuju mnogobrojne zapise na zapis za pojedinačno delo, da stvaraju nove izraze u zapisima za dela i objedinjuju informaciju o izrazu i manifestaciji, ako je ta informacija duplirana.

Uzimajući u obzir naglasak na ponudu efektivno modeliranih, kodiranih i za pretragu dostupnih odnosa između elemenata, korisnički interfejs pokazuje koncentrisanost AustLit na korišćenje normativnih fajlova. On zahteva mnogo veći skup događaja i atributa koji su normirani od onoga koji je prihvaćen u standardnom kataloškom interfejsu.

Katalogizatori, koji nisu radili sa AustLit, negativno reaguju na taj zahtev da se podaci uzimaju iz normativnih fajlova, a da se ne dodaju podaci koje oni sami uvode. Pa ipak, oni koji rade u sistemu, ne negoduju protiv takve "usmerenosti" svog rada.

Moguće je da to potiče od toga, što su svi saradnici dobro poznavali teškoće koje je u procesu konverzije izazvala relativna nepotpunost i nepostojanje normativnih fajlova u bazama podataka koje su ranije postojale..

DŽON BIRUM
(LC, USA)

**PROBLEMI OBEZBEĐIVANJA BIBLIOGRAFSKOG
PRISTUPA UDALJENIM ELEKTRONSKIM
RESURSIMA U NACIONALNIM BIBLIOGRAFIJAMA**

Prvi standardi IFLE 1977. godine – ISBD (NBM) za neknjižnu građu, obuhvatili i elektronske resurse.

1990. poseban standard IFLE za kompjuterske fajlove i programe – ISBD (CF).

1997. ISBD(ER) za elektronske resurse.

U nizu biblioteka i nacionalnih bibliografskih agencija informacije sa Mreže su uključene u nacionalnu bibliografiju – najčešće, na žalost, bez povećanja učešća države ili broja zaposlenih!..

Prvi korak koji nacionalna bibliografska agencija mora da preduzme je određivanje nivoa zahvata u mrežne resurse (širenje je neverovatno). Osim tradicionalnih kriterijuma, potrebno je napraviti izbor i po principu pristupa: slobodan ili komercijalni!

Značaj uzajamne katalogizacije posebno kod elektronskih resursa.

Razvoj struktura za smeštaj meta-podataka, kao što je Dablijsko Jezgro (Dublin Core), koje su ipak nedovoljne za bibliografski opis. Ove strukture mogu poslužiti kao osnova za opis, pri čemu bi nacionalna biblioteka određivala nivo i strukturu potrebnog zapisa za elektronske resurse (na osnovu D. core modela).

Značaj publikovanja standarda i izjave o osnovnim principima prema kojima se radi u biblioteci (u Library of Congress predviđa se oko 2003. godine).

Drugi pomoćni model bi mogao biti Korporativni katalog mrežnih resursa (CORC) OCLC-a, za razvoj instrumenata za uključivanje meta-podataka u same mrežne resurse.

Korišćenje identifikatora tipa ISBN i ISSN ili procedura registracije poput CIP-a ili autoskog prava kao izvora za metapodatke o udaljenim elektronskim resursima!

Nacionalni centri da rade na izradi i primeni standarda, a sam opis ne po centralizovanom, već po korporativnom modelu (posebno za elektronske resurse).

Posebni problemi autorskog prava i obavezognog primerka, a takođe i arhiviranja elektronskih resursa i stalnog pristupa ka njima.

Jelena Žabko
RNB, Moskva

INTERNET PROJEKTI I BIBLIOGRAFSKA AKTIVNOST U RUSIJI

Nacionalna bibliografija na CD-romu i dostupna na Internetu! 2 miliona i 600 hiljada zapisa ruske bibliografije. Deo od 1977-1999. god. dostupan na Netu. Još nekoliko specijalnih projekata retrospektivne bibliografije za određene vremenske periode dostupno na mreži:

<http://www.bookchamber.ru/kngsearch.htm>

http://www.nlr.ru:8101/poisk/r_book.htm#7

Povećana saradnja između biblioteka i bibliografskih centara – mnoge biblioteke po principu uzajamne katalogizacije odustaju od katalogizacije i preuzimaju zapise preko Interneta.

Stvaranje Nacionalnog informaciono-bibliotečkog centra dve nacionalne biblioteke (u Moskvi i S. Petersburgu).

<http://www.nilc.ru/>

Cilj je stvaranje specijalizovane mreže za Zajednički informacioni katalog Rusije (uzajamne baze za ruske biblioteke).

Dva projekta registracije mrežnih resursa na osnovu Dublin Core Initiative za opis meta-podataka. Prvi projekt “Систематический каталог российских ресурсов Интернет” realizovala je Ruska državna biblioteka http://www.rsl.ru/r_res2.htm, a drugi “Регистр полнотекстовых и справочных ресурсов Интернет для библиотек” – je zajednički projekt Ruske državne i Ruske nacionalne bibliotekе <http://www.ruslibnet.ru:8101/dc/>

Randi Diget Hansen

Danski bibliografski centar, Kopenhagen

**Višeaspektna politika nacionalnih bibliografija
o elektronskim resursima**

Od 1996. god. u Danskoj projekt opisa el. resursa – ubediti vlast i bibliotečku zajednicu u nužnost bibl. obrade Internet resursa.

Problem nepostojanosti sajtova – za izbor kvalitativni kriterijum. Novi zakon o obaveznom primerku (1998. god.) obuhvata ravnopravno sve nosioce informacija.

Sledeći koraci nacionalne strategije

- Projekt Statistika treba da pokaže broj danskih sajtova koje treba registrovati u nacionalnoj bibliografiji
- Formiranje baze podataka "Metanet", bazirane na Dabliškom Jezgru, u kojoj može da se čuva sva registrovana danska Internet produkcija
- Stvaranje intelektualne agencije "Netowl" za pružanje automatske pomoći katalogizatorima u procesu selekcije i čuvanja sajtova

- Strateška partnerstva s proizvođačima, bibliotekama i drugim odgovarajućim institucijama
- Eksperimenti sa različitim nivoima registracije i različitim formatima

Od dve hiljade slučajno izabranih sajtova, samo 76 relevantnih za obradu – po analogiji, na čitavom "danskom Netu" oko 14 000 sajtova za bibliografsku obradu (godišnje povećanje oko 4000 sajtova, uz tendenciju pada).

Sve biblioteke dostavljaju zapise u bazu podataka Metanet – radi kontrole i uklanjanja duplikata.

Stina Dagerstedt
Royal Library, Stockholm

NOVI PRILAZI KATALOGIZACIJI I ORGANIZACIJI BIBLIOTEČKOG RADNOG PROCESA

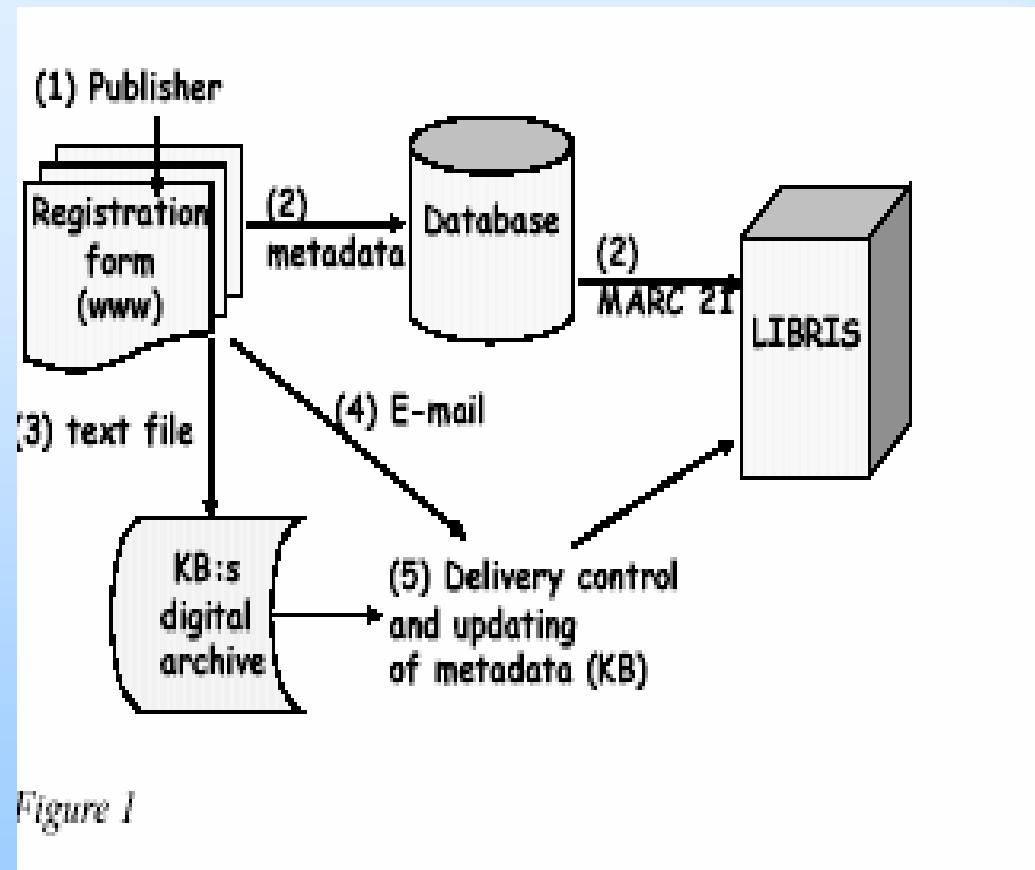
Libris – nacionalni uzajamni katalog Švedske za sada ne obuhvata i elektronske publikacije, ali ih dostavljaju sami izdavači. Oslanja se na e-formu koju popunjavaju izdavači i elektronskim putem šalju u bazu podataka. Zakon o obaveznom primerku iz 1661. godine.

2 projekta: Kulturraw (čuvanje i obrada švedskih Internet stranica) – snimanje švedske mreže dva puta godišnje i SveSerch (pretraživač švedskog dela Interneta). Pretraga uz pomoć meta-podataka koji se obično nalaze na samoj web stranici.

Oba projekta vodi Kraljevska biblioteka. Problem zaštićenih stranica i pitanje: da li posebna baza ili već postojeća baza podataka sa bibliografskim opisom.

PRIKAZ ORGANIZACIJE U ŠVEDSKOJ KRALJEVSKOJ BIBLIOTECI

- E-publikacije koje dostavljaju izdavači je moguće koristiti isključivo na specijalnim terminalima u biblioteci i ne mogu se kopirati u celini.

Osnovne podatke u posebnom fajlu i u e-formularu specifičnom za svakog izdavača oni dostavljaju u bazu LIBRIS automatski, a katalogizatori naknadno dodaju klasifikacione kodove i predmetne odrednice. Zapis se dovodi do nivoa nacionalne bibliografije.

Čitav proces traje nekoliko dana.

Bogdana Stoklasova
Češka nacionalna biblioteka

Odnosi između izdavača i depozitnih biblioteka u Češkoj

Veliki rast broja izdavača u odnosu na socijalistička vremena – 2001. godine 5471 registrovani izdavač, od toga 3081 registrovan u ISBN sistemu.

Prikaz književne produkcije u Češkoj

Year	No. of titles
1990	5 459
1991	6 057
1992	6 743
1993	8 203
1994	9 309
1995	8 994
1996	10 244
1997	11 519
1998	11 738
1999	12 551
2000	11 965
2001	14 321

- Prikaz rasta broja naslova u Češkoj
- Rast broja naslova praćen je preko obaveznog primerka.
- Obavezni primerak obuhvata 5 primeraka, umesto ranijih 27 (po starom zakonu).

Drastično je opao broj primeraka publikacija i informacije o novim knjigama i knjigama u štampi, koje su pre 1989. godine bile redovne (svakog četvrtka).

Ipak, obavezni primerak je daleko od automatizma – samo dve trećine stižu bez problema i upozorenja izdavačima.(mada je kazna veća od 1500\$).

CIP je uveden 1992. godine. Njime je obuhvaćeno oko 3% publikacija u odnosu na obavezni primeraka (oko 400 godišnje).

Opšti utisci:

- orijentacija na korisnika
- kod bibliografskog opisa centralno pitanje standarda

- insistiranje na FRBR modelu za biliografski opis:
<http://www.ifla.org/VII/s13/FRBR/FRBR.pdf> puni model) и
<http://www.ifla.org/VII/s13/FRBR/FRBR.htm> bez tablica i crteža).
- porast značaja predmetne katalogizacije i izrade master reference fajlova
- automatizacija u razmeni predmetnih odrednica i klasifikacionih shema, ali nezamenjiva uloga bibliotekara - klasifikatora
- globalizacija obrade na delu (ono što je bilo proklamovani princip, sada je stvarnost).
- bibliografski opis udaljenih elektronskih resursa (ponajpre Web stranica) kao novi izazov i polje delovanja

POŠTOVANE KOLEGINICE I
KOLEGE,
HVALA NA PAŽNJI

Nebojša Kovačević

bibliotekar

Odeljenje predmetnog i stručnog kataloga
Narodne biblioteke Srbije

e-mail: nebojsa@nbs.bg.ac.yu